

ROBERT
HOLDSTOCK

AVILION

ARGO

ROBERT HOLDSTOCK

Avilion

Z anglického originálu *Avilion*, vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd. v Londýně roku 2009, přeložil Petr Kotrle.

Předmluva Martin Šust.

Ilustrace na obálce Geoff Taylor.

Vnitřní ilustrace Jan Dřevíkovský a Zuzana Čatajová.

Grafická úprava obálky Lukáš Tuma.

Sazba Ivan Mráz.

Odpovědný redaktor Martin Šust.

Jazyková korektura Mirka Jarotková.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2023 vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 4990. publikaci, 135. svazek edice Fantastika.

Výtiskla tiskárna Akcent.

Vydání druhé.

ISBN 978-80-257-3887-0

Aktuality o našich titulech můžete sledovat

na www.facebook.com/argo.cz,

o fantastice na www.facebook.com/fantastikavargu

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit

v internetovém knihkupectví

www.kosmas.cz

Lesní bludník

Muž se zhmotnil z okraje lesa tak nenadále, že dva chlapci, kteří chytali ryby na opačném břehu potoka, se lekli, až málem spadli do vody. Chvilí stál ve stínech uprostřed potoka a kolem primitivních, měkkých kožených bot mu šuměla voda. Na sobě měl kalhoty z jelenice, přes pravé rameno nedbale pověšený kabát nebo plášť, přes levé batoh. Špinavá košile, do pasu rozepnutá, odhalovala silně potetovanou hrud.

Chlapci se vydrápali zpátky na břeh a zahleděli se na cizince, který jejich pohled opětoval vlastním: chladným, bledým a pátravým. Obličej měl pohublý a lehce porostlý vousy, pokožku místy pod černými chlupy zjizvenou. Na pruhu bílého plátna na levé paži, vycpaného mechem, který vykukoval ven, byly rudé skvrny naznačující nedávné zranění. Nezdálo se, že by to muže nějak obtěžovalo.

Chvilí si prohlížel chlapce, potom přimhouřil oči před sluncem a zadíval se k věži kostela v Shadoxhurstu.

„Šadokhurz?“ zeptal se, stále zahleděný k vesnici v dálce. Měl sice zvláštní výslovnost, ale chlapci poznali, co chce říct.

„Ano, pane,“ řekl starší z chlapců, vytáhlý zrcek, v jehož hlase byla nervozita.

„Kolik kroků daleko?“

Chlapci si vyměnili zmatené, vytrěštěné pohledy. Mladší, o hodně menší chlapec odpověděl: „Možná tisíc.“

„Možná milion,“ dodal druhý.

Muž se na každého z nich tázavě podíval, než se jeho tvář roztáhla do širokého úsměvu. „Předpokládám, že to záleží na délce těch kroků.“

Také se usmáli, jeden méně ochotně než ten druhý.

Cizinec k nim došel, shodil svůj ranec na břeh, zvláště vyhlížející kabát si svázal do uzlu a přikřčil se mezi ně. Volnou rukou projel vodou, která pod ním tekla, směrem k okraji. Krátce si prohlédl mechový zábal na poraněné ruce a pak se letmo podíval proti proudu. „Jak tomuhle potoku říkáte?“

„Neříkáme mu nijak.“

„Je to *koljušák*. Víte, kam teče?“

Zavrtěli hlavou. „Nikdo to neví,“ prohlásil starší chlapec. „Nedá se podle něho jít dovnitř. Když to člověk zkusí, stejně se nakonec vrátí. Uvnitř ho to otočí. Zkusil jsem to. Je to strašidelné. Kdy jste tam vešel?“

Muž vzhlédl. „Já jsem tam *nevešel*,“ řekl tiše. „Já jsem odtamtud vyšel.“

„Odkud?“

„Od toho, co tam je. V Ryhopském lese je toho spousta k vidění. Jmenuje se *tak*, ne?“

Souhlasně přikývli. Pak starší chlapec otevřel ústa dokořán a vydal překvapený zvuk. „Vy jste jeden z lesních bludníků! Mluvíte anglicky, takže mi to hned nedošlo. Ale jste to. Lesní bludník.“ Nervózně zaváhal. „Nebo ne?“

Neznámý se nad otázkou zamyslel. Potom si nastříkal na obličej vodu a pomalu vstal.

„Možná. Možná ne. Nevím, co tím myslíš. Ale byl bys překvapený,“ pokračoval, „co se z tohotohle potůčku po tisíci krocích do lesa stane. Je velký, velice hluboký a velice divoký. Přibírá přítoky. Většinu jsem ho zdolal, abych se na člunu dostal až sem. Zevnitř. Člun jsem vytáhl na písčný břeh v bukovém lese, asi čtyři tisíce kroků odsud. Schoval jsem ho mezi skalami. V těchto místech, nedaleko od okraje, loví *Muurngothové*. Řeky tečou všemi směry a oni umějí i vystrojit plachtu. Nerad bych o svůj člun přišel.“

Pak se usmál a vyšel na břeh. „Tudy potok vtéká dovnitř. Otec mi dal dobré instrukce. Jsem na správné straně lesa.“ Rozhlédl se kolem, prozkoumal krajinu. „Znáte zdejší dům? Dubový srub?“

Nechápavě se na něho podívali a pak zavrtěli hlavou. Znovu promluvil ten starší z nich. „U tohoto lesa žádný dům není. Jenom pole, pastviny a ovce. A staré ohrady. A nějaké výkopy a násypy. Zámeček je za kopcem.“

„Dubový srub? Nikdy jste o něm neslyšeli?“

„Tady poblíž žádný dům není, pane. Opravdu.“

„Ale je.“

Druhý chlapec se zamračil. „Proč si to myslíte?“ zeptal se.

„Proč si to myslím? Protože můj otec tam prožil velkou část svého života. A stejně tak můj dědeček, vědec a badatel. Jmenoval se George Huxley. Otec byl Steven. A já jsem John Huxley. Jack, jestli chcete. A přišel jsem zdaleka, abych našel svůj domov. Jak říkají vám dvěma?“

„Eddie,“ představil se starší, plavovlasý chlapec.

„Nepovím,“ řekl ten mladší a zlostně se na něho podíval.

„Chápu. Možná víc, než tušíš.“ Muž se usmál. „Nepovíme.“

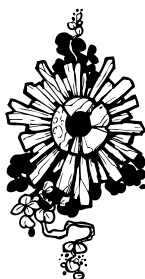
Přátelsky na chlapce pohlédl a odvrátil se, aby zvedl svůj těžký ranec, pak ho ale něco napadlo a otočil se zpátky. Sáhl do batohu a vytáhl dva zvláštní kruhové předměty, kousky větviček a drobnějšího pichlavého šípku, složitě propletené, z nichž dvě dlouhé větvičky vybíhaly a stáčely se dolů jako obrácené rohy. Každému z chlapců hodil jeden. Ti je chytili a začali si je zvědavě prohlížet. Pak vzhledli a starší z nich, Eddie, se zeptal: „Co to je?“

„U nás se tomu říká *daurbrak*.“

„K čemu to je?“

„Je to štít. Zažene to Zeleného panáka, když po tobě jde. Dáš si to do úst tak, aby větvičky směřovaly dolů. Zmate ho to. Říká se jim *daurogové*. Nemají totiž moc dobrý zrak, rozumíš?“

Pak Huxley chlapcům zamával a zamrkal na ně, nato se otočil a rychlým krokem se vydal kolem okraje Ryhopského lesa. Po několika vteřinách se ohlédl a zavolal: „A je tam dům. To jenom vy, chlapci, ho nevidíte.“

Dubový srub

Ti dva chlapci měli pravdu. *Mimo* hustý okraj stromů žádný dům nestál. Jenže Jack věděl svoje. Celý život prožil v srdci Ryhopského lesa, skutečně velmi daleko mimo pohledy a chápání lidí žijících venku. Teď propátrával stíny tohoto zapomenutého lesa, zkušenýma očima nahlížel do šera a hledal tvar, jenž by byl ve změti kmenů a větví cizí. Zanedlouho jej spatřil, svislou cihlovou zeď, nějakých čtyřicet kroků od něj v lese.

A všiml si ještě něčeho jiného. V místě, kde stál, byla půda nedávno zacelená. Zabodl do trávy špičku boty a potáhl ji po zemi. Bývaly tu kořínky, cítil jejich ozvěnu. Donedávna byla linie stromů tady, dvacet kroků od místa, kde teď zadumaně stál.

Les se scvrkával, zatahoval své okraje dovnitř.

Byla to zvláštní představa, nečekaná. Zdálo se, že Dubový srub byl kdysi pohlčený ještě důkladněji, ale nyní se vracel krajíně.

Bude se nad tím muset později zamyslet. Teď splynul s houštím, jeho lidskou část potlačila ta druhá, vytvořená v lůně lesa. Část, která byla *mytágo*: zrozená z lesa. Lesní bludník, jak tomu říkali ti chlapci. Ta zmínka ho překvapila. On sám tak uvažoval o mytágové stránce svého života – zelené stránce, jak tomu říkala Yssobel, na rozdíl od *krvavě červené*.

Ze zarostlé zahrady, v objetí dubů a jasanů, se přes houští šípku a popínavých rostlin zahleděl na vysoký dům se třemi komíny obrostlými břečtanem, rozbitými

okny, šedými cihlovými zdmi. Na okamžik se mu zdálo, že slyší ozvěny dětského pobíhání a smíchu, křik matky, aby zpomalili a dělali něco užitečného, otcovo reptání, jak si stěžoval na hluk, když se on snaží pracovat.

Dům v tichu pulzoval představovaným životem. Ozvěna pominula.

Jack došel k zadním dveřím, které teď byly vyvrácené z pantů a trouchnivé. Když pak přes kuchyni pronikl do domu, překvapeně zjistil, že namísto plesnivých, stromy prorostlých místností, které čekal, vypadá vnitřek domu skoro tak, jako by jej právě někdo zamkl a ponechal prázdný. Vzduch byl čerstvý a teplý. Světla bylo sice málo, ale nic tu nebylo vybledlé.

Jak dlouho to tady tak vypadá? pomyslel si. Jak je to dávno, co poslední obyvatel přešel přes zahradu k lesu a navždycky zmizel uvnitř?

Toto místo bude jeho základna. Celý život toužil spatřit svět venku, svět kořenů jeho rodiny, táhnoucí se v širokém oblouku od Dubového srubu, přes kopce, podél cest. Cítil silné vzrušení, ale pro tuto chvíli jej potlačil.

Obzvláště zvědavý byl na pracovnu. Když byl v nitru hvozdu, zkoušel si představit, jak asi tento háj vzdělání a chápání vypadá. Když spolu s Yssobel a otcem prozkoumávali les kolem svého domova, viděl mnoho posvátných míst: pozůstatky „čarodějských jeskyní“, svatyně zasvěcené jistým mystériím a v některých civilizovanějších zbořeníštích, na něž narazili, místnosti, kde se po podlahách povalovaly svitky nebo stěny pokrývala změt hieroglyfů a znaků. To byla místa, kde myslí, jež už byly dávno pryč, hledaly křídou nebo tuhou odpovědi na tajemství života, hvězd či přírody, jež jim nedaly spát.

Byla to víceméně slova jeho otce, ale v myslí mladého Jacka zažehla oheň. Odpovědi, jistě. Ale jaké otázky položit?

Nakonec zůstaly jen dvě: Jak vypadá svět venku? Jak se tam dostanu?

Teď tady byl. Váhavě vstoupil do čarodějovy jeskyně a rozhlédl se. Kolem jedné stěny stály rozpraskané, vytlučené vitríny se zbraněmi, nástroji, nádherně zdobenými mísami a poháry z pálené hlíny. V rozích byly uloženy svazky oštěpů, rezivějící meče a dřevěné zbraně. Z háků na další stěně viselo několik štítů, oválných a nápaditě zdobených. Propletená, plesnivá masa oděvů z kůže, plášťů, dlouhých barevných halen a kostěné zbroje se vršila ve výklenku u komína. Huxleyho pracovna byla stíněné muzeum plné mrazivosti přežití, hněvu země, bojovníků, lovců, hrncířů, malých písní života: šatník minulosti.

Jack se usmál. Mnohé z těchto exponátů, pokud ne přesně tyto, znal více než dobře. Celý svůj krátký život se setkával se zbraněmi, předměty domácí potřeby a ošacením, které se velice podobaly těmto fragmentům nashromážděným jeho dědem. A viděl, jak se používají.

Ve středu místnosti byl široký, těžký stůl a Jack si představil muže, který tam pracoval, skloněný nad svým deníkem, posedlý hrůzami a divy, jež se daly za okrají Ryhopského lesa najít.

Otec Jackovi řekl, že než udělá cokoli jiného, pokud ke „starému rodinnému sídlu“ (vyřčeno se smíchem) dorazí, měl by zajít do hlavní ložnice, kde by mohl najít v komodě nebo ve skříni, pokud dům nebyl vypleněn, fotografii „muže“ samotného.

Schody byly rozvrzané a on po nich vystoupal nahoru, podle náčrtku domu, který měl. Strop v ložnici byl zšedlý stářím, postel obrovská, potažená ložním prádlem, které nebylo zetlelé, ale bylo vlhké a páchlo. Kolem stěn stály skříně a komody. Většinou byly plné oblečení, předmětů zabalených v papíru, krabic s nářadím a alb. Několik jich ze zvědavosti otevřel. V jednom albu, které našel, poznal na černobílých fotografiích svého otce. Pak zvedl oči a uviděl v rámečku na stěně zamyšlený obličej lehce vousatého muže.

Obrázek byl zakrytý špinavým sklem, ale jakmile prach setřel, uviděl tvář velice podobnou kresbě, kterou si nesl: široká brada, vysoké čelo, přimhouřené oči obklopené vráskami, tenké rty, které se nemračí ani neusmívají.

A pohled, sice přímý, avšak velice zřetelně zaostřený někam jinam. Toto byl portrét muže, který působil dojmem, jako by mu všechno kolem bylo lhostejné.

„Nazdar, Georgi,“ řekl Jack.

Prohlížel si tu tvář, díval se jí do očí, mluvil na ni, studoval ji, ukládal si ji do paměti. Jak tam stál, v jednom okamžiku se dole něco zatřásl. Uvědomil si, že stojí nad bývalou pracovnou toho muže.

„Sbohem, Georgi. Je čas zkusit tě přivolat.“

Sešel zpátky dolů, opustil dům a vykročil přes zahradu. Když pak byl v šeru, na chodidlech nohou vnímal ten známý, příjemný tah země a ruku natahoval mezi stromy pro uklidňující šepot, který tam cítil, zakřičel: „Dědečku! Georgi!“

Úvozové cesty, řeky a otevřené prostory mu sice byly příjemné, ale stejně tak byl doma v hustším, propleteném, lůno připomínajícím mlázi a křoví, které tak často a tak nenadále vznikalo, přestože to byla místa, v nichž se formovala mytága.

Zopakoval své volání, možná příkaz. Počkal a zavolal potřetí.

Usoudil, že to pro začátek stačí.

Znovu se vrátil nahoru. Hledal, pátral, vzpomínal si, co mu řekl otec, a svůj druhý úkol tak dokončil, ještě než soumrak začal do domu vnášet tmou.

„Kniha,“ kladl mu na srdce otec. „Někde v mém pokoji je kniha, nejspíš na hromadě jiných. Pokud tam ještě je. Je pravděpodobné, že celý dům byl vykraden, vydrancován. Ale jestli ne, rád bych ji měl.“

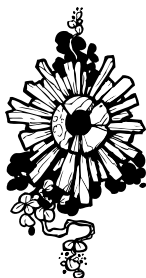
Chvilí namáhal paměť, aby si vybavil titul, a pak jej našel. *Stroj času* od H. G. Wellse.

„A něco po mém bratru Chrisovi. Nějakou maličkost. Nechám to na tobě. Nic, co by bylo příliš těžké. Budeš muset být opatrný. Budeš opatrný...“

„Budu opatrný.“

Odebral se do místnosti, která byla na Stevenově plánku označena jako „Christův pokoj“, a po krátkém rozhlížení našel krabičku s lehkými, lesklými šachovými figurkami. Zaujal ho materiál, z něhož byly vyrobeny. A tak si krabičku nacpal za opasek. Ve vile otec vyřezal šachové figurky ze dřeva a vyrobil šachovnici. Christian tu hru miloval a vynikal v ní.

Unavený a hladový došel k závěru, že nejlepším místem pro zřízení tábora na noc je pracovna. Snědl něco málo ze svých skromných zásob a pak se vděčně stočil do klubička v koutě, kde se mu místnost zdála nejteplejší.

Za okrajem

S prvním světlem uslyšel, jak někdo volá jeho jméno. Byl unavenější, než tušil. Ty poslední dny na řece, když se přiblížil k okraji, ale zjistil, že musí bojovat s živly, byly stejně tak zkouškou síly jako nervů. Jako by se les zdráhal pustit ho domů.

Znovu se ozvalo jeho jméno. Posadil se, vstal, došel k třesoucímu se kohoutku, z něhož nesměle vytékal pramínek vody, a opláchl si obličej.

Opustil dům, prošel lesem k poli, a když se znovu vynořil mezi stromy na okraji, uviděl, že opodál stojí ten starší chlapec, Eddie. Jakmile Jacka uviděl, usmál se a zvedl brašnu. Pak zamířil k němu, méně bojácný než předchozí den, ale pořád opatrný.

„Co tě sem přivádí?“

„Řekl jsem o vás mamce. Hodně se vyptávala. Napadlo ji, že byste mohl mít zájem o trochu jídla a mléka.“

Jackovi to udělalo radost. Brašnu si vzal. „Díky. Vyříd' mamince, že děkuji.“

„Je to jenom mléko, kousek chleba a vajíčka.“

„Je to velice laskavé.“

Chlapec zaváhal. Měl na sobě hezčí oblečení než den předtím, a když se o tom Jack zmínil, řekl: „Víte, co je dnes za den?“

Jack odpověděl, že neví. „Velikonoce. Na velikonoční neděli chodíme vždycky do kostela. Já chodím brzo, abych pak mohl utéct a dělat jiné věci. Odpoledne bude na návsi velká slavnost. Máte rád pivo?“

Jack se zasmál. „Slyšel jsem o něm.“

„Bude pivo a později pečený kanec. Ale budete potřebovat peníze.“

„Peníze – tak to je špatné,“ řekl s úsměvem Jack. „Peníze a já se neznáme.“

„Hm.“ Chlapec se zamyslel. „Třeba byste mohl něco vyprávět. O tom, jaké je to uvnitř.“

„Třeba.“

„Moje mamka napsala o lese malou knížku. Možná s vámi udělá rozhovor. Víím, že se o vás zajímá.“

Eddie musel být doma hovorný. „Rád se s ní setkám.“

„Řeknu jí to.“

V dálce se ozval zvon, jediný úder, po němž následovalo několik dalších, a pak kaskáda tónů, které Jacka uchvátily.

„Osm hodin,“ oznámil chlapec a podíval se na něco, co měl na zápěstí. „Patnáct minut na cestu. V osm dovnitř, o půl deváté ven. Bez kázání. Jedině tak se to dá dělat.“

Široce se usmál, otočil se a napůl během, napůl krokem vyrazil ke vzdálenému městečku, ale najednou se ohlédl. „Vypadáte zvláštně, Jacku.“ Zaváhal, než cizímu člověku řekl jménem, jako by měl pocit, že je to nezdrovilé. „Vypadáte jinak, než byste měl. Potřebujete jiné oblečení.“

A v dalším okamžiku byl pryč.

Jak mám vypadat? Tohle je můj vzhled. Tohle jsou moje šaty. Tohle je moje kůže, zdobená tak, jak si zdobíme kůži ve vile, v nejtěsnějším domově, u ohňů, před lovem a před lovcem. Vypadám prostě takhle. Jak jinak bych měl vypadat?

Jack chvíli přemýšlel, usazený u stolu v pracovně. Popíjel mléko a rozbíjel syrová vajíčka. V porovnání s tím, na co byl zvyklý, byla bezvýrazná, ale byl za ně vděčný.

V tašce bylo také jablko, reneta, ovoce s tuhou slupkou, jehož chuť se nepodobala ničemu, co ochutnal kdy dřív.

Jak bych měl vypadat?

Rozhodl se, že se oholí. V kuchyni našel nůž a nabrousil ho, ale zjistil, že je nepoužitelný. Jedině všechno zhoršil a místo vlnitých, světlých vousů měl teď oškubanou změt. Uřezal, co mohl, zkrátil vousy, jak to šlo, a pak si sčesal vlasy rovně dozadu, připláclé k hlavě, jak je nosil Eddie.

Pak ho napadlo: Proč to dělám? Nepřišel jsem na okraj proto, abych vypadal jako princ. Jsem tu proto, abych navázal kontakt se světem otcova dětství a dědečkova života.

Slunce stálo vysoko, ale den byl chladný, a on znovu vyrazil, k městečku, podél kolejí staré železniční trati, ve stopách svého mladého rádce.

Nová perspektiva v něm téměř okamžitě vzbudila nadšení.

Jak se vzdaloval od okraje Ryhopského lesa, skutečně cítil, že vstupuje do jiné země. Vzduch měl jinou vůni. Zvuky byly tlumené a tajuplné; přesto však příjemné. Na vyvýšenině po jeho levé ruce stál obrovský dub, to, co by nazval „signální strom“. Cítil v té osamělé poloze, v široké koruně jarních větví, historii. Když přešel nejvyšší místo stoupání, uviděl v dálce kopce. Před sebou měl třpytivou stuhu řeky, pastviny, ohrady, roztroušené budovy zemědělských usedlostí. Zkrocená země, nepodobná ničemu, s čím se dosud setkal.

Stará trať se stáčela mezi vysoké náspy, ale jemu se podařilo najít nenápadnou štěrkovou cestu, jež budila dojem, že směřuje za vzdálenými zvuky městečka, k vysoké šedé věži, kterou viděl, a stoupajícímu dýmu.

Ryhop za ním se zdál být malý a vzdálený a Dubový srub nebylo vidět vůbec.

Jestli si připadal nějak dezorientovaný, byla to pomíjivá závrať, chvilkové záváhání. Ta směs zvuků byla lákavá. Někde hrál strunný nástroj. Teprve když se Jack otočil, aby se ohlédl, uslyšel melancholický šum lesa, hluboké mumlání, které jako by se změnilo a vytratilo.

Cesta získala pevnější podklad. Kolem projela na bicyklech skupina dětí se dvěma dospělými. Znal takové dopravní prostředky z doslechu, jenom si nevěděl, že se mohou pohybovat tak rychle. Na tvářích dospělých si všiml zamračení, když se na něho podívali. Nebyl to zrovna vlídný výraz.

Zanedlouho dorazil na kraj vesnice. Hudba byla velice důrazná a rytmická. Ozýval se hovor a smích, vzduchem se nesla vůně pečeného masa. Šedá kostelní věž se ostře rýsovala proti čistě modré obloze. Její zvony teď mlčely.

Bylo mu horko, a tak se zastavil, aby si z korýtky na okraji vesnice našplíchal na obličej vodu. Na okamžik pocítil závrať, jako by mu někdo kroutil hlavou na krku. Byl to pocit, jako by byl *tažen*, smýkán zpátky, odkud přišel.

Já to nepřipustím!

Udělal několik kroků dopředu. Viděl už otevřené prostranství, kde se lidé shromáždili. Bylo tam velké ohniště, nad kterým viselo na rožni prase. Všude se povalovaly žoky slámy. Skupina muzikantů seděla v půlkruhu a veese hrála. Jack znovu zkusil vykročit, ale nohy měl najednou jako mrtvé. Stál téměř nehnutě, ohromený tím nenadálým pocitem, jako by byl ve svém těle zamčený. Zrak se mu rozmazal, mozek mu zprostředkovával zvuky nesmyslně.

Nic se nechťelo pohnout. Jeho vědomím proběhl hluboký, smutný sten, volání! Dokázal se otočit, ohlédnout se na cestu. Ryhopský les nebylo vidět, přesto cítil, že k němu natáhl mohutnou pěst a sápal se mu po srdci a játrech, mačkal ho, tahal za něj.